

31990L0434

20.8.1990

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 225/1

NÕUKOGU DIREKTIIV,

23. juuli 1990,

eri liikmesriikide äriühingute ühinemise, jaotumise, eraldumise ja osade või aktsiate asendamise puhul rakendatava ühise maksustamissüsteemi kohta

(90/434/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse asutamislepingut ja eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et

eri liikmesriikide äriühingute ühinemine, jaotumine, eraldumine ja osade või aktsiate asendamine võib olla vajalik selleks, et luua ühenduse piires analoogilised tingimused siseturu tingimustega, ja selleks et nõnda tagada ühisturu loomine ning selle efektiivne toimimine; niisuguseid tehinguid ei tohiks takistada piirangud, halvemus ega moonutused, mis tulenevad eriti liikmesriikide maksukorraldusest; seoses niisuguste tehingutega on vaja kehtestada konkurentsi seisukohalt neutraalsed maksustamiseskirjad, mis võimaldavad äriühingutel kohandada ühisturu nõuetele, suurendada oma tootlikkust ja parandada rahvusvahelist konkurentsivõimet;

maksukorraldus seab niisugused tehingud ebasoodsamasse olukorda võrreldes ühe ja sellesama liikmesriigi äriühinguid puudutavate tehingutega; niisugune halvemus on vaja kõrvaldada;

kõnealuse eesmärgi saavutamiseks pole võimalik rakendada praegu liikmesriikides kehtivaid süsteeme ühenduse tasandil, sest nende erinevused kalduvad tekitama moonutusi; rahuldava lahenduse võib anda ainult ühine maksusüsteem;

ühine maksusüsteem peaks vältima maksustamist seoses ühinemise, jaotumise, eraldumise ja osade või aktsiate asendamisega, arvestades seejuures üleandva või omandatava äriühingu riigi finantshuve;

niisuguste ühinemise, jaotumise või eraldumisega seotud tehingute tagajärjel kujundatakse üleandev äriühing tavaliselt ümber vara ülevõtva äriühingu püsivaks tegevuskohaks või seotakse vara viimasena nimetatud äriühingu püsiva tegevuskohaga;

eraldumisega seotud kapitali kasvatulu maksustamise edasilükkamine kuni vara tegeliku võõrandamiseni, mida rakendatakse nimetatud püsivale tegevuskohale üle antud vara suhtes, võimaldab vabastada vastava kapitali kasvatulu maksust, tagades siiski selle maksustamise üleandva äriühingu riigi poolt ajal, mil see vara võõrandatakse;

samuti on vaja välja töötada üleandva äriühingu teatud varude, reservide ja kahjude suhtes kohaldatav maksustamiskord ning lahendada maksustamisprobleemid, mis tekivad, kui üks äriühing on teises äriühingus osanik või aktsionär;

ülevõtva või omandava äriühingu osade jaotamine üleandva äriühingu osanikele või aktsionäridele ei tohiks põhjustada nende osanike või aktsionäride maksustamist;

⁽¹⁾ EÜT C 39, 22.3.1969, lk 1.⁽²⁾ EÜT C 51, 29.4.1970, lk 12.⁽³⁾ EÜT C 100, 1.8.1969, lk 4.

liikmesriikidel peab olema võimalus jätta käesolev direktiiv kohaldamata, kui äriühingute ühinemise, jaotumise, eraldumise või osade või aktsiate asendamise eesmärgiks on maksustamise vältimine või maksupettus, või kui selle tagajärjel äriühing, olenemata sellest, kas ta osaleb või ei osale tehingus, ei täida enam töövõtjate esindatuse tingimusi äriühingu organites,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I JAGU

Üldsätted

Artikkel 1

Iga liikmesriik kohaldab käesolevat direktiivi sellise ühinemise, jaotumise, eraldumise ja osade või aktsiate asendamise puhul, milles osalevad kahe või enama liikmesriigi äriühingud.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis:

a) tähendab “ühinemine” tehingut,

— mille käigus üks või enam äriühingut annavad likvideerimismenetluseta lõpetamisel kogu oma vara ja kohustused üle mõnele teisele olemasolevale äriühingule, kusjuures nende osanikud või aktsionärid saavad ühendava ühingu osanikeks või aktsionärideks ja kui see on kohaldatav, ka rahalise juurdemakse, mille summa ei ületa 10 % nimetatud osade või aktsiate nimiväärtusest või viimase puudumisel nende arvestuslikust väärtusest,

— mille käigus kaks või enam äriühingut annavad likvideerimismenetluseta lõpetamisel kogu oma vara ja kohustused üle äriühingule, mille nad asutavad, kusjuures nende osanikud või aktsionärid saavad uue äriühingu osanikeks või aktsionärideks ja kui see on kohaldatav, ka rahalise juurdemakse, mille summa ei ületa 10 % nende osade või aktsiate nimiväärtusest või viimase puudumisel nende arvestuslikust väärtusest,

— mille käigus äriühing annab likvideerimismenetluseta lõpetamisel kogu oma vara ja kohustused üle äriühingule, millele kuuluvad kõik tema osad või aktsiad;

b) tähendab “jaotumine” tehingut, mille käigus äriühing annab likvideerimismenetluseta lõpetamisel kogu oma vara ja kohustused üle kahele või enamale olemasolevale või uuele äriühingule, kusjuures tema osanikud või aktsionärid saavad võrdelises osas ülevõtvate äriühingute osanikeks või aktsionärideks ja kui see on kohaldatav, ka rahalise juurdemakse, mille summa ei ületa 10 % nende osade või aktsiate nimiväärtusest või viimase puudumisel nende arvestuslikust väärtusest;

c) tähendab “eraldumine” tehingut, mille käigus äriühing annab ilma oma tegevust lõpetamata kas kõik tegevusüksused, ühe tegevusüksuse või mitu tegevusüksust üle teisele äriühingule, saades omandava äriühingu osanikuks või aktsionäriks;

d) tähendab “osade või aktsiate asendamine” tehingut, mille käigus äriühing omandab teise äriühingu osad või aktsiad, mis annavad talle selles äriühingus hälteenamuse, selleks saavad viimasena nimetatud äriühingu osanikud või aktsionärid esmalt nimetatud äriühingu osanikeks või aktsionärideks ja kui see on kohaldatav, ka rahalise juurdemakse, mille summa ei ületa 10 % asendamiseks väljaantavate osade või aktsiate nimiväärtusest või viimase puudumisel nende arvestuslikust väärtusest;

e) tähendab “üleandev äriühing” äriühingut, mis annab üle oma vara ja kohustused või kõik tegevusüksused, ühe tegevusüksuse või mitu tegevusüksust;

f) tähendab “ülevõttev äriühing” äriühingut, mis võtab üle üleandva äriühingu vara ja kohustused või kõik selle tegevusüksused, ühe tegevusüksuse või mitu tegevusüksust;

g) tähendab “omandatav äriühing” äriühingut, milles teine äriühing omandab osad või aktsiad osade või aktsiate asendamise teel;

h) tähendab “omandav äriühing” äriühingut, mis omandab osad või aktsiad osade või aktsiate eest;

i) tähendab “tegevusüksus” äriühingu struktuuriüksuse vara ja kohustusi, mis moodustavad tegevuse korraldamise seisukohast iseseisva tulemusüksuse, st üksuse, mis on suuteline omal jõul toimima.

Artikkel 3

“Liikmesriigi äriühing” tähendab käesolevas direktiivis äriühingut,

a) mis tegutseb käesoleva direktiivi lisas loetletud vormis;

b) mida liikmesriigi maksuseaduste kohaselt loetakse maksustamise mõttes selle riigi residendiks ja mida kolmanda riigiga sõlmitud topeltmaksustamise vältimise lepingu sätete kohaselt ei peeta maksustamise mõttes ühendusevälise riigi residendiks;

c) mis peale selle kuulub valiku- või vabastamisvõimaluseta maksustamisele ühega järgmistest maksudest:

— impôt des sociétés vennootschapsbelasting Belgias,

— selskabsskat Taanis,

— Körperschaftsteuer Saksamaa Liitvabariigis,

— φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα Kreekas,

— impuesto sobre sociedades Hispaanias,

— impôt sur les sociétés Prantsusmaal,

— corporation tax Iirimaaal,

— imposta sul reddito delle persone giuridiche Itaalias,

- impôt sur le revenu des collectivités Luksemburgis,
- vennootschapsbelasting Hollandis,
- imposto sobre o rendimento das pessoas colectivas Portugalis,
- corporation tax Ühendkuningriigis,

või muu maksuga, millega võidakse asendada mis tahes eespool nimetatud maks.

II JAGU

Ühinemise, jaotumise ja osade või aktsiate asendamise reeglid

Artikkel 4

1. Ühinemine ja jaotumine ei tohi põhjustada üleantud vara ja kohustuste tegeliku väärtuse ja maksustatava väärtuse vahest kinud kapitali kasvutulu maksustamist. Seejuures tähendab:

- *maksustatav väärtus* väärtust, mille alusel oleks arvutatud üleandva äriühingu poolt saadav kasu või kahju tema tulu, kasumi või kapitali kasvutulu maksustamisel, kui vara või kohustused oleksid müüdnud ühinemise või jaotumise ajal, kuid neist sõltumata,
- *üleantud vara ja kohustused* üleandva äriühingu vara ja kohustusi, mis ühinemise või jaotumise tagajärjel seotakse ülevõtva äriühingu püsiva tegevuskohaga, mis asub üleandva äriühingu liikmesriigis, ja mis osalevad maksustamisel arvesse võetava kasumi või kahjumi tekkimises.

2. Liikmesriigid kohaldavad lõiget 1 tingimusel, et ülevõttev äriühing arvestab seoses üleantud vara ja kohustustega uut amortisatsiooni ning kasusid ja kahjusid samade reeglite järgi, mida oleks kohaldatud üleandva äriühingu või äriühingute suhtes juhul, kui ühinemist või jaotumist poleks toimunud.

3. Kui üleandva äriühingu liikmesriigi seaduste kohaselt on ülevõtval äriühingul õigus arvestada seoses üleantavate vara ja kohustustega uut amortisatsiooni ning kasusid ja kahjusid lõikes 2 sätestatud erineval alusel, ei kohaldata lõiget 1 seoses vara ja kohustustega, mille suhtes seda võimalust kasutatakse.

Artikkel 5

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et ülevõtva äriühingu püsivad tegevuskohad, mis asuvad üleandva äriühingu liikmesriigis, võiksid üle võtta üleandva äriühingu poolt nõuetekohaselt moodustatud, osaliselt või täielikult maksuvabad

varud ja reservid, mis ei pärine välismaal asuvatest püsivatest tegevuskohadest, säilitades sama maksuvabastuse, kusjuures ülevõttev äriühing võtab endale ka üleandva äriühingu õigused ja kohustused.

Artikkel 6

Kui artiklis 1 loetletud tehingud toimuvad üleandva äriühingu liikmesriigi äriühingute vahel ja see liikmesriik kohaldab reegleid, mis lubavad ülevõtval äriühingul võtta üle neid üleandva äriühingu kahjumeid, mida pole maksustamisel veel arvesse võetud, kohaldab nimetatud liikmesriik neid reegleid oma territooriumil asuvate ülevõtva äriühingu püsivate tegevuskohade poolt ülevõetavate kahjumite suhtes.

Artikkel 7

1. Kui ülevõtval äriühingul on üleandva äriühingu osasid või aktsiaid, ei kuulu ülevõtva äriühingu poolt nende osade või aktsiate kehtetuks tunnistamise korral saadav kasu maksustamisele.

2. Liikmesriigid võivad lõike 1 kohaldamisest kõrvale kalduda juhul, kui ülevõtva äriühingu osad või aktsiad üleandvas äriühingus ei ületa 25 %.

Artikkel 8

1. Seoses ühinemise, jaotumise või osade või aktsiate asendamisega ei tohi ülevõtva või omandava äriühingu osade või aktsiate jaotamine üleandva või omandatava äriühingu osanikele või aktsionäridele tasuna osade või aktsiate eest, mis moodustavad viimasena nimetatud äriühingu kapitali, iseenesest põhjustada nimetatud osanike või aktsionäride tulu, kasumi või kapitali kasvutulu maksustamist.

2. Liikmesriigid kohaldavad lõiget 1 tingimusel, et osanikud või aktsionärid ei omista saadud osadele või aktsiatele kõrgemat maksustatavat väärtust, kui oli asendatavatel osadel või aktsiatel vahetult enne ühinemist, jaotumist või osade või aktsiate asendamist.

Lõike 1 kohaldamine ei takista liikmesriike maksustamast saadud osade või aktsiate hilisemast üleandmisest pärinevat kasu samal viisil nagu enne omandamist olemas olnud osade või aktsiate üleandmisest pärinevat kasu.

“Maksustatav väärtus” tähendab käesolevas lõikes summat, mille alusel arvutatakse äriühingu osaniku või aktsionäri kasu või kahju tema tulu, kasumi või kapitali kasvutulu maksustamiseks.

3. Kui selle liikmesriigi seaduse kohaselt, mille residendiks on äriühingu osanik või aktsionär, võib ta valida lõikes 2 sätestatud erineva maksustamisviisi, ei tohi kohaldada lõiget 1 seoses osade või aktsiatega, mille suhtes seda võimalust kasutatakse.

4. Lõiked 1, 2 ja 3 ei takista liikmesriiki võtmast osaniku või aktsionäri maksustamisel arvesse rahalisi juurdemakseid, mida võidakse teha ühinemisel, jaotumisel või osade või aktsiate asendamisel.

III JAGU

Eraldumise reeglid

Artikkel 9

Eraldumise kohta kehtivad artiklid 4, 5 ja 6.

IV JAGU

Püsiva tegevuskoha üleandmise erijuhtum

Artikkel 10

1. Kui ühinemisel, jaotumisel või eraldumisel üleantud vara hulka kuulub üleandva äriühingu püsiv tegevuskoht, mis asub teises liikmesriigis kui üleandev äriühing, siis loobub viimasena nimetatud riik õigusest maksustada seda püsivat tegevuskohta. Üleandva äriühingu riik võib selle äriühingu maksustatava kasumi hulka tagasi arvata sellised püsiva tegevuskoha kahjumid, mida võidi varem kasutada selles riigis asuva äriühingu maksustatava kasumi vähendamiseks ja mida pole tagasi arvestatud. Riik, kus asub püsiv tegevuskoht, ja ülevõtva äriühingu riik kohaldavad käesoleva direktiivi sätteid sellise eraldumise puhul nii, nagu esimesena nimetatud riik oleks üleandva äriühingu riik.

2. Kaldudes kõrvale lõikest 1, on üleandva äriühingu liikmesriigil, kui ta kohaldab ülemaailmselt teenitud kasumi maksustamise süsteemi, õigus maksustada püsiva tegevuskoha kasumit või kapitali kasvutulu, mis on tekkinud seoses ühinemise, jaotumise või eraldumisega, tingimusel et nimetatud riik annab vabastuse sellest maksust, mis oleks käesoleva direktiivita kuulunud tasumisele sellelt kasumilt või kapitali kasvutulult püsiva tegevuskoha liikmesriigis samal viisil ja samas ulatuses, nagu seda oleks tehtud juhul, kui see maks oleks tegelikult määratud ja makstud.

V JAGU

Lõppsätted

Artikkel 11

Lii kmesriik võib täielikult või osaliselt keelduda II, III ja IV jaos sätestatud soodustuste kohaldamisest või need täielikult või osa-

liselt kehtetuks tunnistada, kui osutub, et ühinemise, jaotumise, eraldumise või osade või aktsiate asendamise:

- peamiseks eesmärgiks või üheks peamiseks eesmärgiks on maksupettus või maksustamise vältimine; asjaolu, et artiklis 1 nimetatud tehing ei põhine paikapidavatel majanduslikel põhjendustel, nagu näiteks tehingus osalevate äriühingute tegevuse ümberkorraldamine või ratsionaliseerimine, võib anda põhjust arvata, et tehingu peamiseks või üheks peamiseks eesmärgiks on maksupettus või maksustamise vältimine;
- tagajärjeks on see, et tehingus osalenud või mitte osalenud äriühing ei täida enam töövõtjate esindatuse tingimusi selle äriühingu organites vastavalt korrale, mis oli jõus enne nimetatud tehingut.

2. Lõike 1 punkti b kohaldatakse vaid niikaua ja niivõrd, kuni käesoleva direktiiviga reguleeritavate äriühingute suhtes ei kohaldata muid ühenduse seadusi, mis sisaldavad samaväärseid reegleid töövõtjate esindatuse kohta äriühingu organites.

Artikkel 12

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu hiljemalt 1. jaanuaril 1992. Nad informeerivad sellest viivitamata komisjoni.

2. Kaldudes kõrvale artiklist 1, võib Portugali Vabariik lükata eraldumist ja osade või aktsiate asendamist reguleerivate sätete kohaldamise edasi 1. jaanuarini 1993.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetavate peamiste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 13

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 23. juuli 1990

Nõukogu nimel

eesistuja

G. CARLI

LISA

Äriühingute nimekiri, millele on viidatud artikli 3 punktis a

- a) Belgia seaduste alusel tegutsevad äriühingud, mida nimetatakse "société anonyme" "naamloze vennootschap", "société en commandite par actions" "commanditaire vennootschap op aandelen", "société privée à responsabilité limitée" "besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid", ja eraõiguse alusel tegutsevad avalik-õiguslikud organid;
 - b) Taani seaduste alusel tegutsevad äriühingud, mida nimetatakse "aktieselskab", "anpartsselskab";
 - c) Saksa seaduste alusel tegutsevad äriühingud, mida nimetatakse "Aktiengesellschaft", "Kommanditgesellschaft auf Aktien", "Gesellschaft mit beschränkter Haftung", "bergrechtliche Gewerkschaft";
 - d) Kreeka seaduste alusel tegutsevad äriühingud, mida nimetatakse "ανώνυμη εταιρία"
 - e) Hispaania seaduste alusel tegutsevad äriühingud, mida nimetatakse "sociedad anónima", "sociedad comanditaria por acciones", "sociedad de responsabilidad limitada", ja eraõiguse alusel tegutsevad avalik-õiguslikud organid;
 - f) Prantsuse seaduste alusel tegutsevad äriühingud, mida nimetatakse "société anonyme", "société en commandite par actions", "société a responsabilité limitée", ning riiklikud tööstus- ja äriettevõtted ja -ühingud;
 - g) Iiri seaduste alusel tegutsevad riiklikud äriühingud, mille vastutus on piiratud osaluse või tagatisega, eraühingud, mille vastutus on piiratud osaluse või tagatisega, tööstusseltse ja vastastikuse abistamise seltse ning elamuühistuid reguleerivate seaduste alusel registreeritud ühingud;
 - h) Itaalia seaduste alusel tegutsevad äriühingud, mida nimetatakse "società per azioni", "società in accomandita per azioni", "società a responsabilita limitata", ning tööstus- ja äritegevusega tegelevad avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud ühingud;
 - i) Luksemburgi seaduste alusel tegutsevad äriühingud, mida nimetatakse "société anonyme", "société en commandite par actions", "société a responsabilité limitée";
 - j) Hollandi seaduste alusel tegutsevad äriühingud, mida nimetatakse "naamloze vennootschap", "besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid";
 - k) Portugali seaduste kohaselt asutatud äriühingud või tsiviilõiguslikud ühingud, mis tegutsevad kooperatiivselt ja muud tööstuse või äriaga tegelevad juriidilised isikud;
 - l) Ühendkuningriigi seaduste alusel asutatud äriühingud.
-